

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 1Obo/4/2020
Identifikačné číslo spisu: 5116218297
Dátum vydania rozhodnutia: 24.03.2021
Meno a priezvisko: JUDr. Jana Hullová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2021:5116218297.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jany Hullovej a členiek senátu JUDr. Miroslavy Janečkovej a JUDr. Ivicy Čelkovej, v spore žalobkyne JUDr. Aleny Balážovej, so sídlom Závodská cesta 24, 010 01 Žilina, správkyne konkurznej podstaty úpadcu LEAD, spol. s r.o. „v konkurze“, so sídlom Bytčianska 390, 010 01 Žilina, IČO: 31 576 443, proti žalovanému P. N. U., nar. XX.XX.XXXX, bytom D. XX, XXX XX T., zastúpenému MST PARTNERS, s. r. o., so sídlom Laurinská 3, 811 01 Bratislava, IČO: 36 861 545, o zaplatenie 1.542.388,62 € s príslušenstvom, na odvolanie žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 41Cbi/1/2019-305 z 30. januára 2020, takto

rozhodol:

I. Rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 41Cbi/1/2019-305 z 30. januára 2020 p o t v r d z u j e .

II. Žalovaný m á proti žalobkyni n á r o k na náhradu trov odvolacieho konania.

Odôvodnenie

1 Krajský súd v Banskej Bystrici (ďalej aj „súd prvej inštancie“) rozsudkom č. k. 41Cbi/1/2019-305 z 30. januára 2020 (ďalej aj „rozhodnutie“) žalobu zamietol a žalovanému priznal proti žalobkyni nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%.

2 Z odôvodnenia rozhodnutia vyplýva, že žalobkyňa sa žalobou doručenou súdu dňa 14.07.2016 domáhala proti žalovanému zaplatenia sumy 1.542.388,62 €. Uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici ako súdu konkurzného (ďalej aj „konkurzný súd“) č. k. 47K/23/2005-61 z 05.10.2005 bol vyhlásený konkurz na majetok dlžníka LEAD, spol. s r.o., so sídlom Bytčianska 390, Žilina, IČO: 31 576 443 (ďalej aj „úpadca“) a za správkyňu konkurznej podstaty úpadcu bola ustanovená žalobkyňa. Rozsudkom Okresného súdu Žilina sp. zn. 34T/72/2009 zo 17.09.2015 v spojení s uznesením Krajského súdu v Žiline č. k. 3To/161/2015-1050 z 21.01.2016 (právoplatným 21.09.2015) bol žalovaný odsúdený podľa § 256c Trestného zákona v znení účinnom do 31.12.2005 (ďalej aj „TZ“) pre trestný čin marenia konkurzného alebo vyrovnacieho konania. Z trestného rozsudku vyplýva, že žalovaný popísaným spôsobom znemožnil správkyňu konkurznej podstaty úpadcu doručiť výzvu na splnenie povinnosti úpadcu a zmaril splnenie povinnosti uloženej úpadcovi ustanovením § 17 ods. 1 zákona č. 328/1991 Zb.

o konkurze a vyrovnání v znení neskorších zmien a doplnkov (ďalej aj „ZKV“). Žalovaný od roku 2005 podával daňové priznania za spoločnosť ELKO Shop spol. s r.o., ktorá bola právnym predchodcom úpadcu, pričom daňové priznania podával aj po vyhlásení konkurzu na majetok úpadcu, čo žalovaný v konaní ani nepoprel.

3 V konaní bolo preukázané, že konkurzný súd opatrením č. k. 47K/23/2005-67 z 05.10.2005 a opatrením č. k. 47K/23/2005-Že-599 zo 07.02.2013 žalovanému uložil povinnosť vydať správkyni konkurznej podstaty úpadcu majetok úpadcu v celkovej hodnote 1.542.388,62 €. Nebolo sporné, že žalovaný žiaden majetok žalobkyni nevydal tvrdiac, že ku dňu vyhlásenia konkurzu dlžník LEAD, spol. s r. o., Žilina nemal žiaden majetok.

4 Z trestného spisu bolo preukázané, že žalobkyňa si v trestnom konaní uplatnila proti žalovanému nárok na náhradu škody vo výške 1.255.028,88 €. Z trestného rozsudku vyplýva, že ohľadne uplatnenej škody žalobkyňa bola odkázaná na adhézne občianske súdne konanie.

5 Za sporné súd prvej inštancie považoval otázku (ne)premlčania nároku žalobkyne na základe námietky premlčania, uplatnenej v konaní žalovaným, ako aj samotný vznik škody, keďže žalovaný v konaní tvrdil, že úpadca žiaden majetok v deň vyhlásenia konkurzu nemal a daňové priznania podával každý rok rovnaké.

6 Žalobkyňa na pojednávaní dňa 30.01.2020 nesúhlasila s premlčaním nároku z dôvodu, že v období od uplatnenia nároku v trestnom konaní, teda od 27.01.2006, kedy začalo trestné konanie, premlčacia doba spočívala a neplynula a tiež mala za to, že keďže sa jedná o škodu spôsobenú trestným činom, premlčacia doba je 10-ročná a uplatnený nárok nie je premlčaný.

7 Právny zástupca žalovaného nesúhlasil s právnym názorom žalobkyne ohľadne plynutia premlčacej doby z dôvodu, že žalovaný bol v trestnom konaní odsúdený na základe iného skutkového základu, než na akom spočíva predmetná žaloba. V danom prípade preto nemohla spočívať premlčacia doba a nárok na náhradu škody sa premlčal.

8 Pri posúdení vzťahu medzi stranami sporu súd prvej inštancie dospel k záveru, že sa jedná o spor obchodnoprávny, na ktorý nie je možné aplikovať ustanovenie § 135a Obchodného zákonníka (ďalej aj „Obch. zák.“) o zodpovednosti pri výkone funkcie konateľa, nakoľko toto zákonné ustanovenie upravuje zodpovednosť konateľov za škodu, ktorú spôsobili spoločnosti tým, že pri výkone svojej funkcie porušili svoje povinnosti. Z dôvodu, že právny vzťah medzi žalobkyňou a žalovaným, t. j. vzťah medzi správkynou konkurznej podstaty úpadcu a konateľom úpadcu nie je upravený v § 135a Obch. zák. ako osobitná úprava zodpovednosti za škodu konateľa, súd prvej inštancie dospel k záveru, že na daný právny vzťah je potrebné aplikovať všeobecné ustanovenia o náhrade škody podľa § 373 a nasl. Obch. zák. Pred samotným skúmaním vzniku zodpovednosti za škodu (na ktorú sa vyžaduje splnenie troch základných predpokladov: vznik škody, porušenie povinnosti, príčinná súvislosť medzi porušením povinnosti a vznikom škody) súd skúmal, či uplatnená námietka premlčania zo strany žalovaného je alebo nie je dôvodná.

9 Po preskúmaní veci súd prvej inštancie dospel k záveru, že námietka premlčania, uplatnená v konaní žalovaným, je dôvodná. Súd sa stotožnil s názorom žalovaného, že tento bol odsúdený za trestný čin marenia konkurzného alebo vyrovnacieho konania podľa § 256c TZ, avšak bol odsúdený za skutok, že žalovaný v postavení štatutárneho orgánu úpadcu dňa 19.10.2005 odmietol prevziať od žalobkyne písomnú výzvu na splnenie povinnosti úpadcu zo 17.10.2005, pričom výzvu sa nepodarilo doručiť ani do miesta trvalého bydliska žalovaného a ani do sídla spoločnosti úpadcu. Pri pokuse žalobkyne osobne doručiť predmetnú výzvu do sídla úpadcu bolo zistené, že ide o rodinný dom, v ktorom sa (podľa tvrdení susedov) nikto nezdržiava a nikdy v ňom nesídlila žiadna spoločnosť. Uvedeným spôsobom bolo žalobkyni ako správkyni konkurznej podstaty úpadcu znemožnené doručiť výzvu na splnenie povinností úpadcu a zároveň zmarené splnenie povinnosti uloženej úpadcovi podľa § 17 ods. 1 ZKV. Z takto formulovaného znenia trestného skutku, pre ktorý bol žalovaný odsúdený, vyplýva, že žalovaný sa síce

dopustil trestného činu, avšak nie trestného činu za skutok nevydania majetku patriaceho do konkurznej podstaty. Súd prvej inštancie upriamil pozornosť na to, že v danom prípade sa nejedná o totožnosť skutkov, a preto začatím trestného konania proti žalovanému nemohlo dôjsť k spočítaniu premlčacej doby podľa § 402 Obch. zák. pre iný skutok nevydania majetku úpadcu žalobkyni, na základe skutkového ustálenia ktorého si žalobkyňa v predmetnom konaní uplatňuje škodu. Nič na tom nemení ani skutočnosť, že žalobkyňa si v trestnom konaní uplatnila nárok na náhradu škody v sume 1.255.028,88 €, avšak v súvislosti so skutkom, za ktorý bol žalovaný odsúdený, nemohla žalobkyni vzniknúť žiadna škoda. Tým, že žalovaný maril konkurzné konanie, keď nepreberal zásielky od žalobkyne, nemohol zapríčiniť vznik škody. Škoda mohla žalobkyni vzniknúť len v súvislosti s nevydaním majetku úpadcu zo strany žalovaného, avšak takýto skutok nebol predmetom trestného konania, pre ktorý by bol žalovaný odsúdený.

10 V danom prípade premlčacia doba nespočívala a objektívna doba pre uplatnenie náhrady škody skončila v súlade s § 398 Obch. zák. najneskôr uplynutím 10-rokov odo dňa, keď došlo k porušeniu povinnosti, pričom k porušeniu povinnosti nevydania majetku došlo už v roku 2005, ktorý rok je potrebné považovať za začiatok plynutia objektívnej premlčacej doby. Keďže objektívna premlčacia doba je 10-ročná (§ 398 Obch. zák.) a subjektívna premlčacia doba je 4-ročná (§ 397 Obch. zák.), súd skúmal, kedy sa žalobkyňa o porušení povinnosti zo strany žalovaného mohla dozvedieť. Zo samotného tvrdenia žalobkyne je zrejmé, že žalovaný podal daňové priznanie aj za rok 2005, čo musel urobiť najneskôr do 31.03.2006, kedy sa žalobkyňa mohla dozvedieť o škode, a preto pokiaľ žalobkyňa podala žalobu na súd až dňa 14.07.2016, urobila tak po uplynutí objektívnej 10-ročnej premlčacej doby a nárok žalobkyne na zaplatenie náhrady škody je premlčaný. S poukazom na dôvodné uplatnenie námietky premlčania zo strany žalovaného súd prvej inštancie ďalej neskúmal (ne)splnenie zákonných podmienok pre priznanie náhrady škody a žalobu v celom rozsahu zamietol. O trovách konania rozhodol podľa § 262 ods. 1 Civilného sporového poriadku (ďalej aj „CSP“) a § 255 ods. 1 CSP.

11 Proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie podala žalobkyňa (ďalej aj „odvolateľka“) odvolanie. Navrhla, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „NS SR“ alebo „odvolací súd“) napadnuté rozhodnutie súdu prvej inštancie zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

12 Odvolateľka namietala, že súd prvej inštancie svojím nesprávnym procesným postupom znemožnil, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 365 ods. 1 písm. b/ CSP), ďalej, že súd prvej inštancie na základe vykonaných dôkazov dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam (§ 365 ods. 1 písm. f/ CSP) a že rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 365 ods. 1 písm. h/ CSP).

13 Odvolateľka namietala, že súd prvej inštancie zaťažil konanie vadou podľa § 365 ods. 1 písm. b/ CSP, keď neprihliadol na jej vyjadrenie z 29.01.2020, ktorým reagovala na vyjadrenie žalovaného zo 16.11.2017. Poukázala na postup, ktorý súd prvej inštancie odôvodnil v bodoch 33 a 34 odôvodnenia napadnutého rozhodnutia, z ktorých vyplýva, že vyjadrenie bolo súdu doručené „krátkou cestou“ na pojednávaní konanom dňa 30.01.2020 (na ktorom došlo k vyhláseniu rozhodnutia), pričom žalobkyňa v ňom len tvrdila, že zhrnula doterajšie právne a skutkové okolnosti. Odvolateľka namietala, že predmetné vyjadrenie doručila do podateľne súdu prvej inštancie hodinu pred začatím pojednávania a keďže v ňom nenavrhol vykonať žiadne dôkazy, konštatácia súdu prvej inštancie, že: „Písomné vyjadrenie žalobkyne by mohlo spôsobiť v rozpore s princípom hospodárnosti konania jeho odročenie...“ predstavuje formalistický prístup, čo predstavuje nesprávny procesný postup súdu, ktorým sa žalobkyni znemožnilo uskutočňovať jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

14 Odvolateľka tiež súdu prvej inštancie vytykala, že v rozpore s CSP sa zaoberal námietkou premlčania, ktorú v konaní uplatnil žalovaný, hoci sám „dátumovo nevymedzil, kedy presne mala žalobcovi márne uplynúť premlčacia doba na kvalifikované uplatnenie svojho práva, ktoré je kauzou tohto sporového konania“.

15 Odvolateľka ďalej namietala nesprávnosť skutkových zistení súdu prvej inštancie, že žalovaný bol odsúdený za to, že neprevzal výzvu správkyne konkurznej podstaty úpadcu, resp. že nebol odsúdený za skutok nevydania majetku patriaceho do konkurznej podstaty. Namietala, že súd prvej inštancie v zmysle § 151 ods. 1 CSP považoval za nesporné a preukázané, že: „...žalovaný žiaden majetok žalobkyňi nevydal s tvrdením, že ku dňu vyhlásenia konkurzu dlžník nemal žiaden majetok...“. Poukázala na to, že súd prvej inštancie nijako neskúmal, či žalovaný ako štatutárny zástupca úpadcu ku dňu, keď nastali účinky vyhlásenia konkurzu, disponoval s majetkom úpadcu, a preto sa žalobkyňa k uvedenému nevyjadrovala, resp. ani sa vyjadriť nemohla.

16 Odvolateľka namietala aj nesprávne právne posúdenie veci. Uviedla, že súd prvej inštancie sa stotožnil s obranou žalovaného, podľa ktorej z ustanovenia § 17 ods. 1 ZKV nevyplýva povinnosť úpadcu fyzicky odovzdať majetok k rukám správkyne konkurznej podstaty úpadcu. Vo výzve zo 17.10.2005 bola žalovanému stanovená aj povinnosť „fyzické odovzdanie majetku úpadcu k rukám SKP“. Rozsah zákonných povinností stanovených úpadcovi je zakotvený v § 17 ods. 1 ZKV, pričom rozsah zákonných povinností stanovených v § 18 ods. 2 ZKV je stanovený tretím osobám a nejde o zákonné povinnosti stanovené úpadcovi, ako to tvrdil žalovaný, názor ktorého si osvojil aj súd prvej inštancie. Odvolateľka uviedla, že v právoplatne skončenom trestnom konaní sp. zn. 34T/72/2009 bola nad akúkoľvek pochybnosť objektívne preukázaná žalovanému príčinná súvislosť medzi nespĺnením povinnosti uloženej mu ZKV a marením konkurzného konania (ako následkom), keďže na tomto skutkovom základe bolo v právoplatnom trestnom rozsudku konštatované, že žalovaný spáchal trestný čin marenia konkurzného a vyrovnacieho konania podľa § 256c písm. a/ TZ, za čo bol aj odsúdený. Uplatňovanie trestnej zodpovednosti za spáchanie trestného činu marenia konkurzného konania podľa § 256d ods. 1 TZ je možné len proti tretím osobám, teda toto ustanovenie sa v žiadnom prípade nevzťahuje na úpadcu. Nestotožnila sa ani s právnym názorom súdu prvej inštancie, že námietka premlčania uplatnená v konaní žalovaným je dôvodná, pretože márne uplynula 10-ročná premlčacia doba. Poukázala na to, že premlčacia doba odo dňa začatia trestného stíhania (27.01.2006) až do dňa právoplatného trestného rozsudku sp. zn. 34T/72/2009 (21.09.2015) spočívala a keďže žalobu, ktorá je kauzou tohto konania, podala dňa 14.07.2016, k premlčaniu nároku na náhradu škody nedošlo.

16 K odvolaniu žalobkyne zaslal žalovaný písomné vyjadrenie, v ktorom navrhol, aby odvolací súd napadnuté rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdil a priznal mu náhradu trov odvolacieho konania.

17 K nepripusteniu vyjadrenia žalobkyne z 29.01.2020 uviedol, že súd prvej inštancie konal zákonným a správnym spôsobom, keď vyjadrenie žalobkyne z 29.01.2020 k vyjadreniu žalovaného zo 16.11.2017 nepripustil. V zmysle § 153 ods. 1, prvá veta CSP platí, že strany sú povinné uplatniť prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany včas. V danom prípade vyjadrenie žalobkyne bolo podané až po jednom roku od vyjadrenia žalovaného zo 16.11.2017 a doručené bolo súdu prvej inštancie až na pojednávaní dňa 30.01.2020, resp. bezprostredne pred jeho začatím. V zmysle § 153 ods. 2 CSP súd nemusí prihliadnuť na tie prostriedky procesného úkonu a prostriedky procesnej obrany, ktoré strana nepredložila včas, čo je aj posudzovaný prípad.

18 Žalovaný sa stotožnil s názorom súdu prvej inštancie, že sa síce dopustil trestného činu, avšak nie trestného činu za skutok nevydania majetku patriaceho do konkurznej podstaty. Kľúčové v tejto súvislosti je rozlíšenie, ktoré urobil súd prvej inštancie, ktorý konštatoval, že sa nejedná o totožnosť skutkov, a preto nedošlo ani k spočívaniu plynutia premlčacej doby podľa § 402 Obch. zák. Žalobkyňa nepredložila žiadny adekvátny protiargument, iba nástojí na svojej prehnane extenzívnej a nesprávnej interpretácii ustanovenia § 17 ods. 1 ZKV, v duchu ktorej má do rozsahu tejto normy spadať aj povinnosť úpadcu fyzicky odovzdať majetok k rukám správcu konkurznej podstaty. Podľa jeho názoru citované ustanovenie ZKV nestanovuje povinnosť úpadcu alebo štatutárneho orgánu alebo akejkolvek tretej osoby vydať správcovi majetok úpadcu, pretože takáto povinnosť je stanovená v § 18 ods. 2 ZKV.

19 Obdobne treba postupovať aj pri snahe žalobkyne vidieť v konaní žalovaného naplnenie znakov skutkovej podstaty iného trestného činu, než toho, pre ktorý bol odsúdený. Ak bol totiž žalovaný odsúdený podľa § 256c písm. a/ TZ, je absurdné dávať mu za vinu konanie sankciované ustanovením §

256d písm. c/ TZ. V skutkovej vete trestného rozsudku nie je ani zmienka o tom, že by žalovaný akýmkoľvek spôsobom porušil svoje povinnosti tým, že by nevydal žalobkyni majetok úpadcu alebo že by neoprávnené nakladal s majetkom úpadcu. Zo strany žalobkyne ide opäť o nesprávnu a prehnane extenzívnu interpretáciu právnej normy obsiahnutej v § 256c písm. a/ TZ. Trestným rozsudkom bol žalovaný uznaný za vinného výlučne pre znemožnenie správcovi konkurznej podstaty doručiť výzvu na splnenie povinnosti úpadcu, pričom akékoľvek iné obvinenia a tvrdenia v neprospech žalovaného, idúce nad rámec uvedeného skutku, nemajú oporu vo vykonanom dokazovaní a ustálenom skutkovom stave.

20 K námietke premlčania žalovaný uviedol, že súd prvej inštancie konal zákonným a správnym spôsobom, keď po vyhodnotení námietky premlčania materiálne nepreskúmaval predpoklady žalobkyňou uplatneného nároku na náhradu škody. Námietku premlčania náležite uplatnil už pri prvom úkone (vyjadrenie z 10.01.2017), pričom vo svojich ďalších podaniach ju bližšie špecifikoval. Zo žaloby nebolo zrejmé, na akom skutkovom a právnom základe si žalobkyňa uplatnila svoj nárok, keďže žalobkyňa vytýkala žalovanému nesplnenie právnych povinností rozdielných od právnej povinnosti podľa znenia trestného rozsudku. Vo vyjadrení zo 16.11.2017 ako možný začiatok plynutia premlčacej doby označil deň vyhlásenia konkurzu na majetok úpadcu, pričom uviedol, že ku dňu podania žaloby jednoznačne uplynula akákoľvek premlčacia doba upravená slovenským právnym poriadkom. Žalobkyňa si svoj nárok uplatňovala na inom skutkovom základe, než je ten, ktorý bol predmetom trestného rozsudku, v dôsledku čoho trestné konanie nemohlo spôsobiť spočívanie premlčacej doby.

21 V závere vyjadrenia žalovaný uviedol, že pre úplnosť dodáva, že úpadca žiadny majetok dlhodobo pred vyhlásením konkurzu nevladnil a žiadny majetok nenadobudol ani následne po jeho vyhlásení. V súlade s tým preto nebolo možné, aby žalovaný akokoľvek nakladal s majetkom alebo ho nevydal. Akékoľvek tvrdenia žalobkyne v opačnom smere považuje za špekulatívne, nepodložené a nepreukázané.

22 Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací, po prejednaní odvolania bez nariadenia pojednávania, v rozsahu a z dôvodov v ňom uvedených (§ 379 a § 380 CSP) a súc viazaný skutkovým stavom zisteným súdom prvej inštancie (§ 383 CSP) dospel k záveru, že odvolanie žalobkyne nie je dôvodné.

23 Odvolací súd po preskúmaní veci dospel k záveru, že súd prvej inštancie dostatočne zistil skutkový stav, správne vyhodnotil vykonané dôkazy a vec posúdil správne aj po právnej stránke, preto rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil ako vecne správny v zmysle § 387 ods. 1 CSP. K odvolacím námietkam žalobkyne odvolací súd uvádza nasledovné:

24 K odvolacej námietke, že súd prvej inštancie zaťažil svoje konanie vadou v zmysle § 365 ods. 1 písm. b/ CSP, keď neprihliadol na vyjadrenie žalobkyne z 29.01.2020, ktorým reagovala na vyjadrenie žalovaného zo 16.11.2017, odvolací súd uvádza, že súd prvej inštancie svoj postup odôvodnil v bodoch 33 a 34 odôvodnenia napadnutého rozhodnutia, z ktorých vyplýva, že vyjadrenie žalobkyne bolo súdu doručené „krátkou cestou“ na pojednávaní konanom dňa 30.01.2020, pričom žalobkyňa v ňom len zhrnula doterajšie právne a skutkové okolnosti a zotrvala na podanej žalobe v celom rozsahu. Vzhľadom ku skutočnosti, že predmetné vyjadrenie by mohlo (v rozpore s princípom hospodárnosti konania) spôsobiť odročenie pojednávania, súd prvej inštancie konštatoval, že na toto vyjadrenie nebude prihliadať v zmysle sudcovskej koncentrácie (§ 153 ods. 1, 2 CSP). Žalobkyňa namietala, že predmetné vyjadrenie doručila do podateľne súdu prvej inštancie hodinu pred začatím pojednávania a keďže v ňom nenavrhlá vykonať žiadne dôkazy, konštatácia súdu prvej inštancie, že: „Písomné vyjadrenie žalobkyne by mohlo spôsobiť v rozpore s princípom hospodárnosti konania jeho odročenie...“ predstavuje podľa jej názoru formalistický prístup súdu, čo predstavuje nesprávny procesný postup súdu, ktorým sa jej znemožnilo uskutočňovať jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. K uvedenému odvolací súd uvádza, že nevidí žiadny rozdiel medzi tým, či sa vyjadrenie strany doručí súdu hodinu pred začatím pojednávania alebo „krátkou cestou“ až na pojednávaní, pretože relevantné je to, že protistrana nemala možnosť sa s predmetným vyjadrením dopredu oboznámiť a adekvátne naň reagovať (kontradiktórnosť konania). Pokiaľ by také vyjadrenie naozaj obsahovalo nové prostriedky procesného útoku alebo procesnej obrany, teda také, ktoré v doterajšom priebehu konania

neboli uplatnené, potom by súd prvej inštancie v zmysle § 153 CSP musel zvažovať, či ich strana uplatnila včas a ak by dospel k záveru, že strana ich mohla predložiť už skôr, ak by konala starostlivo so zreteľom na rýchlosť a hospodárnosť konania, tak by bol oprávnený na tieto prostriedky neprihliadnuť. V posudzovanom prípade však nejde o takúto situáciu, keďže žalobkyňa v predmetnom vyjadrení len tvrdila, že v ňom zhrnula doterajšie právne a skutkové okolnosti, pričom aj v odvolaní poukázala na to, že v tomto svojom vyjadrení nenavrhovala vykonanie žiadnych dôkazov. Podľa názoru odvolacieho súdu nešlo preto ani o prípad predpokladaný ustanovením § 153 CSP. Ak bolo vyjadrenie žalobkyne len zhrnutím „doterajších právnych a skutkových okolností“, a teda neobsahovalo žiadnu novú argumentáciu, resp. žiadne nové prostriedky procesného útoku alebo procesnej obrany, potom tým, že súd prvej inštancie na toto jej vyjadrenie pri svojom rozhodovaní neprihliadol, nemohol nijako negatívne zasiahnuť do procesných práv žalobkyne. Odvolacia námietka žalobkyne v zmysle § 365 ods. 1 písm. b/ CSP nie je preto dôvodná.

25 Za nedôvodnú považuje odvolací súd aj námietku žalobkyne, že súd prvej inštancie sa v rozpore s CSP zaoberal námietkou premlčania, hoci žalovaný sám „ dátumovo nevymedzil, kedy presne mala žalobkyňa márne uplynúť lehota na kvalifikované uplatnenie svojho práva, ktoré je kauzou tohto sporového konania“. Odvolací súd uvádza, že zo žiadneho ustanovenia CSP nevyplýva, aké náležitosti má mať námietka premlčania, uplatnená sporovou stranou. Námietka premlčania patrí medzi prostriedky procesného útoku a procesnej obrany (§ 152 CSP), na ktoré môže súd prvej inštancie neprihliadnuť, ak nie sú uplatnené včas (§ 153 CSP) alebo ak nie sú uplatnené najneskôr do vyhlásenia uznesenia, ktorým sa dokazovanie končí (§ 154 CSP). O takéto prípady sa však v tomto spore nejedná. Dokonca za splnenia podmienok podľa § 366 písm. d/ CSP možno námietku premlčania účinne uplatniť aj v odvolacom konaní. Spôsob, akým žalovaný uplatnil v predmetnom spore námietku premlčania považuje odvolací súd za postačujúci pre to, aby súd prvej inštancie sa ňou zaoberal.

26 Odvolateľka ďalej namietala nesprávnosť skutkových zistení súdu prvej inštancie, ktorý uviedol, že žalovaný bol odsúdený za to, že neprevzal výzvu správkyne konkurznej podstaty a nebol odsúdený za skutok nevydania majetku patriaceho do konkurznej podstaty. Uvedenú námietku považuje odvolací súd za nedôvodnú a poukazuje na to, že skutok, za ktorý bol žalovaný právoplatne odsúdený, je opísaný v tzv. skutkovej vete rozsudku Okresného súdu Žilina sp. zn. 34T/72/2009 zo 17.09.2015, ktorá sa uvádza slovami „je vinný, že“, zatiaľ čo právna veta sa uvádza slovami „a teda“. Odvolací súd sa stotožňuje so záverom súdu prvej inštancie, že žalovaný nebol odsúdený za to, že si nespĺnil povinnosti, na splnenie ktorých ho žalobkyňa vyzvala výzvou zo dňa 17.10.2005 (jej fotokópia je založená v spise na č. l. 173 - 174), ale za to, že zmaril doručenie predmetnej výzvy úpadcovi. Žalobkyňa tiež namietala, že súd prvej inštancie považoval za nesporné a preukázané v zmysle § 151 ods. 1 CSP, že „...žalovaný žiaden majetok žalobkyne nevydal s tvrdením, že ku dňu vyhlásenia konkurzu dlžník nemal žiaden majetok...“, hoci súd prvej inštancie nijako neskúmal, či žalovaný ako štatutárny zástupca úpadcu ku dňu, kedy nastali účinky vyhlásenia konkurzu, disponoval s majetkom úpadcu. Podľa názoru odvolacieho súdu, žalobkyňa uvedené konštatovanie súdu prvej inštancie nesprávne interpretuje, pretože súd prvej inštancie konštatoval len to, že žalovaný tvrdil, že ku dňu vyhlásenia konkurzu úpadca nemal žiadny majetok, avšak vôbec sa nevyjadroval k tomu, či je uvedené tvrdenie žalovaného pravdivé alebo nepravdivé.

27 Odvolateľka namietala aj nesprávne právne posúdenie veci. Podľa jej názoru súd prvej inštancie sa stotožnil s obranou žalovaného, že z ustanovenia § 17 ods. 1 ZKV nevyplýva povinnosť úpadcu fyzicky odovzdať majetok k rukám správkyne konkurznej podstaty úpadcu. Poukázala na to, že rozsah zákonných povinností stanovených úpadcovi je zakotvený v § 17 ods. 1 ZKV a rozsah zákonných povinností stanovených v ustanovení § 18 ods. 2 ZKV je stanovený tretím osobám, pričom nejde o zákonné povinnosti stanovené úpadcovi. Ďalej uviedla, že v právoplatne skončenom trestnom konaní sp. zn. 34T/72/2009 bola objektívne preukázaná žalovanému príčinná súvislosť medzi nespĺnením povinnosti uloženej mu ZKV a marením konkurzného konania, keďže na tomto skutkovom základe bolo v právoplatnom trestnom rozsudku skonštatované, že žalovaný spáchal trestný čin marenia konkurzného a vyrovnacieho konania podľa § 256c písm. a/ TZ, za čo bol aj odsúdený. Uplatňovanie trestnej zodpovednosti za spáchanie trestného činu marenia konkurzného konania podľa § 256d ods. 1 TZ je

možné len proti tretím osobám, teda toto ustanovenie sa nevzťahuje na úpadcu. Nestotožnila sa ani s právnym názorom súdu prvej inštancie, že námietka premlčania uplatnená v konaní žalovaným je dôvodná, pretože márne uplynula 10-ročná premlčacia doba. Podľa jej názoru premlčacia doba odo dňa začatia trestného stíhania (27.01.2006) až do právoplatného trestného rozsudku sp. zn. 34T/72/2009 (21.09.2015) spočívala a keďže žalobu, ktorá je kauzou tohto konania, podala dňa 14.07.2016, k premlčaniu nároku na náhradu škody nedošlo.

28 Podľa názoru odvolacieho súdu, žalobkyňa namieta aj také nesprávne právne posúdenie veci, ktoré z rozhodnutia súdu prvej inštancie nevyplýva. Odvolací súd sa stotožnil s názorom súdu prvej inštancie, že žalovaný bol odsúdený za trestný čin marenia konkurzného alebo vyrovnacieho konania podľa § 256c TZ v znení účinnom do 31.12.2005, avšak bol odsúdený za skutok, že ako štatutárny orgán úpadcu dňa 19.10.2005 odmietol prevziať od žalobkyne písomnú výzvu na splnenie povinnosti úpadcu zo 17.10.2005, a tým zmaril splnenie povinnosti uloženej úpadcovi ustanovením § 17 ods. 1 ZKV, teda žalovaný sa dopustil trestného činu, avšak nie trestného činu za skutok nevydania majetku patriaceho do konkurznej podstaty úpadcu. Tým, že žalovaný maril konkurzné konanie, keď neprevzal zásielku (výzvu) od žalobkyne, nemohol spôsobiť žalobkyňi škodu. Zo žaloby vyplýva, že žalovaná suma 1.542.388,62 € má predstavovať peňažný ekvivalent majetku, ktorý mal úpadcovi patriť v čase vyhlásenia konkurzu a ktorý žalovaný konateľ úpadcu podľa tvrdenia žalobkyne „nad akúkoľvek pochybnosť“ speňažil alebo previedol do niektorej zo spriaznených obchodných spoločností. Podľa konštatovania súdu prvej inštancie škoda mohla žalobkyňi vzniknúť len v súvislosti s nevydaním majetku úpadcu zo strany žalovaného žalobkyňi, avšak takýto skutok nebol predmetom trestného konania, ktoré vo vzťahu k žalovanému bolo ukončené právoplatným rozsudkom sp. zn. 34T/72/2009 zo 17.09.2015 v spojení s uznesením Krajského súdu v Žiline č. k. 3To/161/2015-1050 z 21.01.2016. V konaní na súde prvej inštancie žalobkyňa nepreukázala existenciu majetku úpadcu v čase vyhlásenia konkurzu, ani akékoľvek protiprávne nakladanie s týmto majetkom zo strany žalovaného - toto nebolo ani predmetom konania na súde prvej inštancie.

29 Odvolací súd poukazuje na § 17 ods. 1 ZKV, z ktorého vyplýva, že úpadca je povinný do 15 dní od doručenia výzvy súdu alebo správcu zostaviť a odovzdať správcovi zoznam svojich aktív a pasív s uvedením svojich dlžníkov, veriteľov aj adries, odovzdať správcovi svoje obchodné knihy aj všetky potrebné doklady a poskytnúť mu potrebné vysvetlenia. Predložený zoznam aktív a pasív musí úpadca podpísať a výslovne uviesť, že je správny a úplný. Výzva musí obsahovať poučenie o trestnoprávných následkoch nesplnenia týchto povinností. Podľa § 17 ods. 3 ZKV, za obchodné knihy sa na účely tohto zákona považujú písomnosti preukazujúce nakladanie s majetkom dlžníka alebo stav jeho majetku, ktoré je dlžník povinný podľa osobitného predpisu viesť alebo uschovávať. Z ustanovenia § 18 ods. 1 ZKV vyplýva, že súpis podstaty vykoná správca podľa pokynov súdu s použitím zoznamu predloženého úpadcom. Ak úpadca nesplnil povinnosti podľa § 17 ods. 1 a 2, uloží mu súd, aby sa dostavil na spísanie zápisnice o zozname majetku a aby vydal potrebné listiny správcovi. V konkurznom konaní vykonáva dohľad nad činnosťou správcu, úpadcu a konkurzných veriteľov konkurzný súd, ktorý v prípade neplnenia zákonných povinností alebo pokynov súdu tým-ktorým povinným subjektom je oprávnený opatrením uložiť mu povinnosti a ich splnenie vymáhať napr. aj formou uloženia poriadkových pokút alebo iných sankcií. Úpadca bol povinný do 15 dní od doručenia výzvy konkurzného súdu predložiť správkyni doklady špecifikované v § 17 ods. 1, 3 ZKV. Konkurz na majetok úpadcu bol vyhlásený uznesením z 5. októbra 2005, pričom žalobkyňa vyzvala žalovaného na splnenie povinností výzvou zo 17.10.2005 (fotokópia sa nachádza v spise na č. l. 173 - 174). Z trestného rozsudku je zrejmé, že žalovaný nebol odsúdený za to, že si nesplnil povinnosti, na splnenie ktorých ho žalobkyňa vyzvala výzvou zo 17.10.2005, ale za to, že zmaril doručenie tejto výzvy úpadcovi. Uvedené jednoznačne vyplýva z rozsudku Okresného súdu Žilina sp. zn. 34T/72/2009 zo 17.09.2015. Súd prvej inštancie preto správne konštatoval, že žalovaný sa dopustil trestného činu, ktorého skutkovým základom bolo zmarenie doručenia výzvy zo 17.10.2005 úpadcovi, za ktorý bol aj odsúdený, avšak nebol odsúdený za to, že si nesplnil povinnosti, na splnenie ktorých ho žalobkyňa vyzvala výzvou zo dňa 17.10.2005 (t. j. za skutok nevydania majetku patriaceho do konkurznej podstaty). K spočívaniu premlčacej doby preto nedošlo a keďže žalobkyňa si uplatnila nárok na náhradu škody v sume 1.542.388,62 € až na základe žaloby doručenej súdu prvej inštancie dňa 14.07.2016, pričom k porušeniu povinností žalovaného došlo

v roku 2005 (ako to konštatoval súd prvej inštancie), nárok na náhradu škody si podanou žalobou uplatnila po uplynutí objektívnej 10-ročnej premlčacej doby v zmysle § 398 Obch. zák., a preto námietka premlčania vznesená v konaní žalovaným, bola uplatnená dôvodne. Len pre úplnosť odvolací súd uvádza, že v posudzovanom prípade súd prvej inštancie nebol povinný skúmať, kedy začala plynúť subjektívna premlčacia doba, nakoľko táto môže plynúť len v rámci objektívnej premlčacej doby, čo vyplýva z formulácie uvedenej v § 398 Obch. zák. („..., končí sa však najneskôr uplynutím 10 rokov odo dňa, keď došlo k porušeniu povinnosti“). Teda, objektívna 10-ročná premlčacia doba vždy končí po 10-tich rokoch, a to bez ohľadu na to, či sa počas nej poškodený dozvedel alebo mohol dozvedieť o skutočnostiach rozhodných pre plynutie subjektívnej doby.

30 S poukazom na vyššie uvedené odvolací súd dospel k záveru, že súd prvej inštancie vo veci správne zistil skutkový stav, z ktorého následne vyvodil aj správny právny záver, keď žalobu zamietol s poukazom na dôvodné vznesenie námietky premlčania zo strany žalovaného. Keďže žaloba bola zamietnutá z tohto dôvodu, nebolo potrebné, aby súd sa ďalej zaoberal skúmaním, či boli alebo neboli splnené zákonné podmienky pre priznanie uplatneného práva na náhradu škody v sume 1.542.388,62 € (viď napr. sp. zn. 1MOBdo/1/2007 z 27.08.2008, sp. zn. 4Cdo/237/2007 z 29.10.2007, sp. zn. 2OBdo/75/2013 z 30.04.2014).

31 O nároku na náhradu trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 396 ods. 1 CSP v spojení s § 262 ods. 1 a § 255 ods. 1 CSP. Úspešnou stranou v odvolacom konaní bol žalovaný, ktorému vznikol proti žalobkyni nárok na náhradu trov odvolacieho konania. O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie (§ 262 ods. 2 CSP).

32 Rozsudok prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je dovolanie prípustné (§ 420 CSP), ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

Podľa ust. § 421 ods. 1 CSP dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Dovolanie možno podať v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Oprávneným subjektom na podanie dovolania je strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 v spojení s § 424 CSP).

Podľa ust. § 428 CSP v dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie

považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia veci (§ 432 CSP).

Podľa ust. § 429 CSP dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom. Táto povinnosť neplatí, ak je:

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa.